బామ్మ బాబులు

-ఎమ్. అన్నపూర్ణారెడ్డి

అవి కొత్తగా స్కూళ్ళు తెరిచిన రోజులు.

తొమ్మిదేళ్ల శీను సాయంత్రం స్కూలు వదలగానే పుస్తకాలసంచీ సర్దుకొని, ఇంటికి బయలుదేరాడు. శీను బెంచ్‌మేట్ శ్రీధర్ పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చి శీనును కలుసుకున్నాడు. శ్రీధర్‌కు అంటే ఇష్టం. ఇద్దరూ ఆరవక్లాసు చదువుతున్నారు. శీనుకు కూడా తన ఈడు వాడైన శ్రీధర్ అంటే ఇష్టం. అయినా తన పుస్తకాలసంచీ, బట్టలు, కలం, జోళ్ళ శ్రీధర్ వస్తువులతో పోల్చి చూసుకొని ఒకింత సిగ్గుపడేవాడు. తనకూ అలాంటివే లేవని బాధపడేవాడు. ఆ చిన్నారి మనసులో ఒకలాటి న్యూనతాభావం కెలికేది. ఇవేం ఎరగని శ్రీధర్, శీనును అంటిపెట్టుకొని తిరగడానికి ప్రయత్నించేవాడు

స్కూలు ఆవరణ దాటి, మెయిన్ గేటులోనించి రోడ్డుపైకి వచ్చారు. అప్పటికే చాలామంది విద్యార్థులు రోడ్డుమీద నడుస్తున్నారు. రిక్షాలు, లారీలు, రెండెడ్లబళ్ళు, జనాలు— ప్రవాహంలాగ రోడ్డంతా నిండిపోయి రద్దీగా ఉంది. రోడ్డులోనించి చీలిపోయి పక్కసందులోకి దూరారు శ్రీధర్ శీనులు. మరో సందు మలుపు తిరిగేరు. పెద్ద డాబాముందు ఆగిపోయాడు శ్రీధర్. గేటు తోస్తూ "రారా, శీనూ! ఇదే మా ఇల్లు! అదో మా

అమ్మ, నా కోసం ఎదురు చూస్తూంది!'' అంటూ శీను చేయి పట్టుకొని లాగాడు.

సిగ్గుపడ్డాడు శీను. ''ఉహూఁ! ఇప్పుడు కాదులే! మరోసారి వస్తాలే!'' అని అన్నాడేగాని కదలకుండా అక్కడే నుంచున్నాడు.

ఒక్క ఊపులో పరుగెట్టుకెళ్లి శ్రీధర్ వాళ్లమ్మను వాటేసుకొన్నాడు. ఆప్యాయంగా దగ్గిరికి తీసుకొని, రెండు చెంపలూ నిమిరి, చెదిరిన క్రాపు సరిదిద్ది, చిరునవ్వు చిందిస్తూ, కళ్లలో ఆప్యాయత ఒలకబోస్తూ పలకరించింది శ్రీధర్ తల్లి. ఇద్దరూ కాస్సేపు అక్కడే నిలబడి లోనికి వెళ్లిపోయారు.

శీను మనస్సులో ఆ దృశ్యం చెరగని ముద్ర అయింది. అదే నెమరువేసుకొంటూ ఇంకో నాలుగు సందుల అవతల ఉన్న తమ ఇంటివైపు కాళ్లీడ్చుకొంటూ వెళ్లాడు. వీధిమొగలో పెంకుటిల్లు, తరవాత డాబా, తరవాత మరో పెంకుటిల్లు, ఆ పక్కనే శీనువాళ్ల ఉండే డాబా. శీను ఇంటిముందు శీను తల్లి తులసి ఎదురుచూస్తూ నుంచుని ఉంది. శీను ఇల్లు సమీపించేసరికి రెండడుగులు ముందు శీను ఆరేళ్ల చెల్లి బాల, చేతిలో పలక పట్టుకొని ఇంటి వైపు వెళుతూంది.

శ్రీధర్‌లా తనుకూడా వెళ్లి తల్లిని వాటేసుకోవాలని శీను లేత హృదయం ఉవ్విళ్లూరింది. నొప్పి పెట్టుతున్న కాళ్లను ఈడ్చుకొంటూ, హుషారుగా గేటు తీసుకొని లోపల అడుగు పెట్టాడు. ఆసరికే బాలను ఎత్తుకొని ముద్దు పెడుతూ, బుగ్గలు నవరిస్తూంది తల్లి. ఒక్క ఊపులో వెళ్లి తల్లి చేతుల్లో ఒదిగిపోవాలని గబగబా మెట్లెక్కి తల్లికి చేరువలో నుంచున్నాడు. శీనును గమనించనట్టే ఉండిపోయింది తులసి.

ఓ అయిదు నిమిషాలు గడిచాక కళ్లు పెద్దవి చేస్తూ ''ఏం! ఇంకా ఇక్కడే తారట్లాడుతూ ఉన్నావేం? వెళ్లి ఆ కాళ్లు, చేతులు కడుక్కో! రోజూ చెప్పాలా ఏం స్కూలునుండి రాగానే శుభ్రంగా కాళ్లు కడుక్కోవాలని? ఆ దుమ్ముకొట్టుకున్న ముఖమూ నువ్వూను? ఆ క్రాపెందు కంత చెల్లాచెదరైంది? బట్టలెందు కంత నలిగిపోయాయి? ఆ చేతులనిండా సిరామరకలేమిటి? ఊఁ! ఇంకా ఇక్కడే గుడుగుడుతున్నావా?'' అంటూ తులసి గదిమింది.

వాడి ఉత్సాహమంతా నీరుకారిపోయింది. వాడి ఆశలన్ని అడియాసలయ్యాయి. కాళ్లవేపు, బట్టలవేపు చూసుకొన్నాడు. ఏడుపొచ్చింది. సంచీ గదిలో ఉంచి, పెరట్లోకి వెళ్లి కాళ్లు, చేతులు కడుక్కొని వచ్చి తుండుతో ముఖం తుడుచుకొన్నాడు.

ఆ రాత్రి వాడి కెంతకూ నిద్ర పట్టలేదు. శ్రీధర్‌ను వాళ్ల అమ్మ ఆప్యాయంగా నవరించడమే పదేపదే మనస్సులో మెదిలింది. వాడి కది తీరని కోరికై కూర్చుంది.

రోజులు గడుస్తున్నాయి. చీటికి మాటికి తులసి శీనును కోప్పడుతూనే ఉంది. మౌనంగా అన్నీ సహించేవాడు శీను. అనుమానం తల్లి ఎందుకు తనను అలా అనవసరంగా కేకలేస్తుందో వాడి కెంత ఆలోచించినా అర్థం అయ్యేది కాదు.

శీను నాన్న ఇన్‌కమ్‌టాక్సు ఆఫీసులో గుమాస్తా. శీనుకు తొమ్మిదో క్లాసు చదివే అన్న, రెండో తరగతి చదివే చెల్లి ఉన్నారు. అయినా వాడికి ఇంటికన్న స్కూల్లోనే హాయి అనిపించేది.

చూస్తూండగానే దసరా వచ్చేసింది. సెలవులిచ్చారు స్కూళ్లకు. అనుమానం ఈ సెలవులేమిటి అని విసుక్కొనేవాడు శీను. విజయదశమి రోజున మధ్యాహ్నం పండుగభోజనాలయ్యాక శీనుతల్లి, తండ్రి వరండాలో కూర్చుని కబుర్లలో పడ్డారు. శీను అన్న వేణు మంచంమీద తండ్రి పక్కనే ఠీవిగా కూర్చుని, తండ్రితో కబుర్లు చెప్పుతూ, మధ్య మధ్య తండ్రి కాలిపై చేత్తో తట్టుతున్నాడు. ఒక్కోసారి ''నాన్నగారూ!నాన్నగారూ!''' అంటూ భుజం పట్టుకొని కుదుపుతూ కబుర్లాడుతున్నాడు. శీను తల్లి చాపపై కూర్చొని, బాలను ఒడిలో పెట్టుకొని ఉంది. బాల గారాలుపోతూ తల్లితో ఆడుకొంటూంది.

విజ్ఞానం ఎందుకు?

విజ్ఞానులు తమ జ్ఞానాన్ని చేతి వాచీలవలె ధరిస్తారు. అయితే ప్రదర్శనకు మాత్రం కాదు — స్వంత ఉపయోగానికి.

—సర్ టి. బ్రౌని

శీను నిలబడి చూశాడు. తండ్రికి చేరువగా వేణులాగ కూర్చోవాలనిపించింది. వెళ్లి తండ్రిపక్కనే కూర్చున్నాడు. వెంటనే వేణు కల్పించుకొని, తోసేస్తూ ''వెళ్లవోయ్! మా గొప్పగా కూర్చోవడానికి వచ్చాడు! నాన్నారి దగ్గిర నేను తప్ప మరెవ్వరు కూర్చోకూడదు!'' అన్నాడు.

శీను ఎలాగైనా తండ్రితో కూర్చుని కబుర్లు చెప్పాలని ఉబలాటపడి అక్కడే నుంచున్నాడు. వేణు వాడిని వదల్లేదు. ''ఉహూఁ! ఇక్కడ కాదు! అక్కడ కూర్చో'' అంటూ శీనును లాగి తోసేశాడు. వీళ్ల తగూ చూస్తూ కూడా ఏమీ పట్టించుకోలేదు శీను తండ్రి. భార్యతో కబుర్లలో పడ్డాడు.

శీనుకు రోషం వచ్చింది. మనసు గాయపడ్డది. విసురుగా వచ్చి, తల్లిని ఆనుకొని కూర్చున్నాడు. వా డలా కూర్చున్నాడో లేదో ''ఊఁ! అమ్మ నాది! నీవు పో!'' అంటూ కాలితో తోసింది బాల. ''నీదేం కాదు! నాదికూడా అమ్మ!'' అంటూ పమిటచెంగు చాటున దాక్కున్నాడు శీను.

''నీ దేం కాదు! అమ్మ నాదే! అమ్మా! చూడమ్మా! చీను!'' అంటూ తల్లి గడ్డం పుచ్చుకొని ఊపుతూ ఫిర్యాదు చేసింది బాల.

మాటల్లోనుండి తేరుకొని, శీనును చూచి ''ఇంకా చంటిపిల్లాడివే నేమిటి అమ్మ పక్కలో పక్కడానికి! సిగ్గు లేదూ? లే! మీద పడకు! ఊఁ! జరుగు!'' అంటూ తులసి గదమాయించేసరికి శీనుకళ్లలో నీళ్లు గిర్రున తిరిగాయి. అభిమానంతో లేచి నుంచున్నాడు.

''అమ్మ నాది'' అంటున్న బాలను గుండెల కదుముకొని ''అమ్మ నీదేనమ్మా!'' అంటూ బుగ్గలు ముద్దు పెట్టుకుంది తులసి. అటు వేణును, ఇటు బాలను చూచాడు శీను. హాయిగా ఉన్నారనిపించింది. వాడి పసిగుండెల్లో ఏదో తీరని నిస్సహాయత అంకురించింది. తనుకూడా వేణులాగ, బాలలాగ తల్లితండ్రుల ఒడిలో ఆడుకోవాలని ఆరాటపడ్డాడు. కాని ఎవ్వరు దరికి రానివ్వడం లేదు. రోషంగా పెరడు వైపు నడిచి, బాదంచెట్టుకింద కూర్చున్నాడు. నూతిపళ్లెంలో రాలిన బాదంకాయలను చేతపట్టుకొని ఆప్యాయంగా భుజిస్తున్న ఉడతబావలు రెండు, అలికిడి విని తుర్రుమన్నాయి. కన్నీటిచారికలైనా తుడుచుకోకుండా అక్కడే కూర్చుని, కొమ్మమీద వాలిన రామచిలుకలను చూస్తూ ఉండిపోయాడు. రెండు మూడు కాయలను కొరికి పడేసి, కాస్సేపటికి రెక్కలు సాచి ఎగిరిపోయాయి అవి. ఎర్రటి ముక్కు, పచ్చటి శరీరం కలిగి ఎంతో అందంగా ఉన్న ఆ చిలకలను చూస్తే ప్రాణానికి ఎంతో హాయిఅనిపించింది. అంతలోనే వాడికిజరిగిన పరాభవం గుర్తు వచ్చింది. 'నే నంటే ఎవ్వరికీ ఇష్టం లేదు. 'నేను ఎవరికీ ఏమీ కాను' అనే భావం ఉదయించింది వాడి లేతగుండెల్లో.

* * *

దీపావళి రోజు.

వేణు పక్షం తండ్రి, బాలపక్షం తల్లి చేరి బాణాసంచా కాల్చారు. శీనును ఎవ్వరు పలకరించలేదు. తనకు పంచి ఇచ్చిన బాణాసంచా చూస్తూ అలాగే ఉండిపోయాడు. అవి కాల్చాలన్న కాంక్ష కూడా నశించిపోయింది వాడిలో. దిగాలుగా కూర్చొని వాళ్ల సంబరాన్ని తిలకించసాగాడు.

అన్న తండ్రి దగ్గర ఎంతో చనువుగా ఉంటాడు. చెల్లెలు తల్లి దగ్గర గారం ఒలకబోస్తుంది ఒకరేమో తల్లిపోలిక. అందుకని తండ్రికి ఇష్టం. ఒకరు తండ్రి పోలిక. అందుచేత తల్లికి ఇష్టం. ఇక ఆ ఇద్దరు పిల్లల మధ్య ఉన్న వాడు ముమ్మూర్తులా నాయనమ్మ పోలిక. అందుకే వాడంటే ఎవరికీ ఇష్టం లేదు.

పండగ వెళ్లిన రెండో రోజు, శీను వాళ్ల ఎదరింట్లో కాలేజిలెక్చరరు కొత్తగా దిగాడు. మరీ కొత్త అవటంతో లెక్చరరు భార్య సుశీల, శీను వా ళ్లంటికి వచ్చి, తులసితో కబుర్లు వేసుకొనేది.

స్కూల్లో ఉన్నంతసేపు శీను ప్రాణం సర్వం మరిచి హాయిగా ఉండేది. ఇంటికి వస్తే ఏదో ఒంటరితనంగా బాధపడేవాడు. శ్రద్ధగా చదివి మంచి మార్కులు తెచ్చుకొనేవాడు.

ఇ నాడు శ్రీధర్ శీనును వాళ్లింటికి తీసుకువెళ్లాడు. శ్రీధర్ వాళ్లమ్మ శీనును ఆప్యాయంగా పలకరించి, శ్రీధర్ మల్లే బుగ్గలు నవరించి ''ఏం, శీనూ! నీవు బుద్ధిగా చదువుతావట కదూ? బాగా మార్కులు వస్తాయిట! మా బాబు చెప్పాడు. మంచి అబ్బాయివి!'' అంటూ మెచ్చుకొంది. ఆ పొగడ్తకే వాడి బుల్లిగుండె ఉప్పొంగిపోయింది. సిగ్గుపడ్డాడు. తినడానికి కారప్పూసపెట్టి ''ఆడుకోండి! మళ్లీ వస్తా!'' అంటూ వంటింట్లో దూరింది శ్రీధర్ తల్లి.

శ్రీధర్ తన గదిలోకి లాక్కు వెళ్లాడు శీనును. గదినిండా చిందరవందరగా పడి ఉన్నాయి, పుస్తకాలు, బట్టలు వగైరా.

''రావోయ్, శీనూ, గాలిపటం తయారు చేద్దాము!'' అంటూ నిమిషంలో రంగు కాగితం, చీపురుపుల్లలు, దారం, న్యూస్ పేపరు, జిగురు తెచ్చాడు శ్రీధర్.. హుషారుగా గాలిపటాలు రెండు తయారు చేసి డాబాపైకి వెళ్లి గాలిలోకి ఎగిర వేశారు. పల్టీలు కొట్టుతూ, బారెడు తోకతో పైపైకి ఎగసిపోయాయి గాలిపటాలు. కేరింతాలు కొడుతూ, నాది, నాదంటూ పోటీలు వేసుకొని మరీ ఎగరవేశారు. ఈ మధ్యలో శ్రీధర్ తండ్రి, తల్లి, అన్నకూడా డాబాపైకి చేరి, గాలిపటాల వినోదం తిలకిస్తూ హుషారు కల్పించారు. పొద్దు కూకేదాకా ఆడుకొని ఇంటదారి పట్టాడు శీను

తన ఇంట్లో దొరకని హాయి, ఆదరణ, ఆప్యాయత శ్రీధర్ ఇంట్లో దొరికాయనిపించింది వాడికి. కాని ఇంటికి వచ్చి గుమ్మంలో అడుగు పెట్టగానే, "చీకటిపడినా ఇల్లు జ్ఞాపకమే రాలేదా? ఎక్కడికి వెళ్ళావ్? చెప్పు, వెధవా" అంటూ గుడ్లెర్రచేస్తూ చెంప చెళ్ళుమనిపించింది తులసి. ఆ పూట అంతా శ్రీధర్ వాళ్లింట్లో సరదాగా గడిపిన వైనం యావత్తూ నెమరువేసుకుంటూ, తల్లికి, తండ్రికి, అన్నకు, చెల్లికి చెప్పి, వాళ్లతో తన ఆనందం పంచుకోవాలని ఉవ్విళ్లూరుతూ గుమ్మంలో అడుగు పెట్టిన శీనుకు అనుకోకుండా చెంపపెట్టు ఎదురయింది. దానితో వాడి ఉత్సాహమంతా నీరుకారి పోయి దుఃఖం ముంచుకు వచ్చింది. మరేం మాట్లాడకుండా మౌనంగా వెళ్లి గదిలో దూరాడు.

ఎదురింటి సుశీల సాయంత్రాల్లో ఎప్పుడైనా శీను వాళ్లింటికి వచ్చేది. ఆవిడను చూస్తే వాడికి శ్రీధర్ తల్లి జ్ఞాపకానికి వచ్చేది. మమత కురిపించే ఆమె కళ్ళు, చిరునవ్వులు చిందే ఆమె మోము చూస్తూంటే, తన తల్లిలో లేని దేదో ఆమెలో ఉన్నట్టనిపించింది. అందుకే సుశీల వచ్చినప్పుడు అక్కడే తచ్చాడుతూ ఉండేవాడు. ఇరువురి కుటుంబాలు బాగా సన్నిహితమయ్యా యేమో మగవాళ్లు ఇంట్లో ఉన్నా రాకపోకలు యథేచ్ఛగా సాగేవి. దాపరికాలు లేకుండా అన్నీ మాట్లాడేసుకొనేవాళ్ళు.

* * *

సంక్రాంతిసెలవు లిచ్చారు. ఎన్ని సెలవులు వచ్చినా, ఎన్ని రోజులు గడిచినా శీనుకుమాత్రం తరుచు దెబ్బలు,చీవాట్లు తగలడం మానలేదు. వీథుల్లో రకరకాల రంగవల్లులు అవుపడుతున్నాయి. గొబ్బెమ్మలను పెట్టడానికి పూలకోసం ఎగబడుతున్నారు ఆడపిల్లలు.

ఆకాశరంగు బెనారస్ సిల్కుచీర ధరించి అదేరంగు రవికె తొడిగి, బుట్టెడు నగలు ఒంటినిండా దిగవేసుకొని, కాసంత కుంకుమబొట్టు పెట్టుకొని, మోపెడు పూలు కొప్పులో తురిమి, గరగరలాడుతూ, బొమ్మలకొలువు పేరంటానికి ఆహ్వానించడానికి వెండి కుంకుమభరిణతో శీను వాళ్లింట్లో అడుగు పెట్టింది సుశీల. శీను వరండాలో కూర్చొని, పూలమొక్కలను శ్రద్ధగా పరికిస్తున్నవాడల్లా, సుశీలను చూడగానే లేచి, సుశీలవెంట ఇంట్లోకి వచ్చాడు.

తులసి ఇంతింత కళ్ళు చేసుకొని ఆమె నగలవంక, చీరలవంక చూస్తూ 'ఇదెంత? అదెంత? అచ్చం బంగారువేనా?' అంటూ ప్రశ్నలవర్షం కురిపిస్తూంది. శీనుకు చూడ ముచ్చట వేసి పట్టుచీర ముట్టుకు చూశాడు.

"అందరినీ వరసనే పిలుచుకొంటూ వస్తున్నాను, అక్కయ్యగారూ! సాయంత్రం నాలుగింటికి మీరు తప్పకుండా రావాలి!" అంటూ కుంకుమభరిణ తెరిచి తులసి నుదుట దిద్దింది.

అక్కడే నుంచుని ఈ తతంగమంతా తిలకిస్తున్న శీనువైపు కొరకొరా చూస్తూ "నీ కిక్కడెందుకు తారట్లాడుతున్నావు? ఆ చూపులేమిటి! ఎన్నడూ ముఖాలు చూడనట్లు? వెళ్లు అవతలికి! ఎప్పుడూ ఇంట్లో గుడగుడమే పని! చదువూ సంధ్యా లేదు. ముప్పొద్దులు మెక్కడము, ఇంట్లో తారట్లాడ్డము!" కసిరేసింది తులసి.

పెరాయివాళ్ళ ఎదుట అలా ఈసడించే సరికి శీను పసిమనసు గాయపడ్డది. మనసు చిన్నబోయింది. అభిమానంగా వెళ్లి వరండాలో నుంచున్నాడు. కంటి వెంట ముత్యాల్లాంటి నీటిబిందువులు జారిపడ్డాయి. గుమ్మం దిగి ఎక్కడైనా వెళ్లిపోదామని తలచాడు. అంతలోనే ఇంట్లోనుండి మాటలు వినవస్తుంటే ఆగిపోయాడు.

శీనును అకారణంగా తులసి కోప్పడ్డం ప్రత్యక్షంగా నాలుగైదు సార్లు చూచి ఉండడంతో, ఆ వేళ ఆగలేకపోయింది సుశీల.

"అక్కయ్యగారూ! మీ రేం అనుకోకపోతే ఒక చిన్న మాట అడుగుతాను! అలా అడిగానని బాధపడకూడదు సుమా!" అంటూ చొరవగా కల్పించుకొంది సుశీల.

"అయ్యో! అంత బాధపడవలసిన పనేముందమ్మా! నీకులడ్డమా, అడుగు!" అంది శీను తల్లి.

"అదికా దక్కయ్యగారూ! మీరు ఎప్పుడు చూచినా శీనును కోప్పడుతుంటారు. అప్పుడప్పుడు చెయ్యి చేసుకొంటుంటారుకూడా.మీకు శీనంటే కిట్టదా, లేక శీను మీ బిడ్డ కాదా?" అంటూ ముఖాన్నే అడిగేసరికి తులసికి కాస్త కోపం ముంచుకువచ్చింది సుశీల మీద.

ఆ కోపం ఆమెమీద చూపలేక అందుకు కారకుడైన శీనుమీద మళ్లించి "కొట్టాలా, నరికి పోగులు పెట్టాలా! ఎప్పుడు చూచినా కాలికీ చేతికీ అడ్డొస్తూంటాడు! ప్రతి విషయానికి ఆరాలు కావాలి! అయినా వాడిని చూస్తే ఆ రాక్షసి జ్ఞాపకం వస్తుంది! నాలో అశాంతి చెలరేగుతుంది!" అని విసుక్కుంది.

" ఎవ్వరేమిటి ఆ రాక్షసి?" కుతూహలంగా ప్రశ్నించింది సుశీ.

"ఆఁ! ఇంకెవ్వరూ! బ్రతికినన్నాళ్లు నన్ను రాసి రంపాన పెట్టి చెండుకు తింది. మా ఆయనగారి తల్లి! ఎంత చాకిరీ చేసినా తృప్తి పడేది కాదు. కూర్చున్నా, లేచినా తప్పు పట్టేది. తినడాని కింత సరైన తిండి పెట్టేది కాదు! ఈయన గారికేమో నోరుండేది కాదు. ఒకటా రెండా పది సంవత్సరాలు కోడంత్రికం అనుభవించాను, తల్లీ! ఆ మనిషి చచ్చింది, వీడు కడుపున పడ్డాడు. రెండో కాన్పు కొడుకేనని మురిసిపోయాను. తీరా చూస్తే పోలికలన్నీ ఆ రాక్షసివే! రానురాను అచ్చుగుద్దినట్టు తయారవుతున్నాడు! ఆ దొప్పచెవులు, ఆ పొరపళ్ళు, ఆ గరుడముక్కూ, పెద్ద పెద్ద చేతులూ వాడూ! వాడిని చూస్తే నాకు ఒళ్లు కంపరం పుట్టుకు వస్తుంది.

"మా పెద్దాడు చక్కగా నాకుమల్లే ఉంటాడు. ఇది చూస్తే వాళ్ల నాన్నగారిలా ఉంటుంది. మరి వీ డెందుకో ఆ ముసలిదానిలా పుట్టాడు. ఆవిడే సాధించడానికే మళ్లీ జన్మ ఎత్తిందేమో అని నా అనుమానం!" జుగుప్స ఉట్టిపడే గొంతుకతో తల్లి చెప్పుకుపోతూన్న మాటలను శ్రద్ధగా, ఆసక్తిగా విన్నాడు శీను.

'అయితే నేను బామ్మలా ఉన్నానని అమ్మ నన్ను అసహ్యించుకొంటున్నాదన్న మాట!' వాడిని అంతవరకూ వేధించుకు తిన్న సమస్యకు సమాధానం దొరికినట్టయింది. రెండడుగులు వేసి గోడ వారగా నిలబడ్డాడు. కాస్త ఊహ తెలిసినప్పటినుండి తల్లి తనను అన్నలా, బాలలా చూడ్డం లేదని, దూరంగా ఉంచుతూందని, అసహ్యించు కొంటూందని పసిగట్టాడు వాడు. ఇంకా ఏం మాట్లాడుకొంటారో వినాలని నిశ్చయించుకున్నాడు.

"భలేవారండీ, అక్కయ్యగారూ! అయినా, మీరు పెద్దవారు! మీకు చెప్పగలదాన్ని కాదనుకోండి! పిల్లలు పెద్దవాళ్ల రూపురేఖలు కొనితెచ్చుకోవడం సహజమే కదా! వంశపారంపర్యంగా వచ్చిన ఈగుణాలన్నీ భగవంతుడు పెట్టాడేగానీ ఇవి మానవనిర్మితాలు కావు! మరి నాన్నమ్మగారి పోలికలతో పుట్టడం బాబు నేరమంటారా? ఆవిడేదో చాదస్తం కొద్దీ కోడంత్రికం పెట్టిందని బాబుని మీరు ఈసడించుకొంటున్నారు. మాతృప్రేమ, ఆదరణ లభించకపోగా, చీటికీ మాటికీ దెప్పిపొడుపులూ, ఏవగింపులూ చూస్తూంటే అమాయిక పసిహృదయం తట్టుకోగల దనే అనుకొంటున్నారా? బాబు కిప్పుడిప్పుడే తన స్థితి తను తెలుసుకోగల వయస్సు వస్తూంది! మీరు ద్వేషిస్తున్నారని పసిగడితే పరిణామా లేలాగుంటాయో మీకు తెలియదా అక్కయ్యగారూ!" అంటూ మెత్తమెత్తగా మందలించిందే కాని, మళ్ళీ ఏమనుకొందో ఏమో "మన్నించండి, అక్కయ్యగారూ! మీ మనసులో ఏ లాటి భావాలున్నాయో! ఏదో ఆవేశం పట్టలేక నోరు జారాను. సాయంత్రం తప్పక రావాలి సుమా! కాచుకొని ఉంటాను!" అంటూ చీర సవరించుకొంటూ గుమ్మం దిగి వెళ్లిపోయింది.

సుశీల నదురూ బెదురూ లేకుండా ముఖాన్నే నిలదీసి అడిగేసరికి, మసిబూసిన మారేడుకాయలా అయింది తులసి ముఖం. 'ఆఁ! ఇన్నేళ్లకు ఈవిడగారు నాకు నీతులు గరపజూస్తూంది!' అనుకొని రుసరుసలాడుతూ బాలను చంకన వేసుకొని వంటింటిలోనికి వెళ్లింది.

చాలాసేపు వరండాలో నిలబడిపోయాడు శీను. వాడి కంటి ఎదుట నిలిచిన చీకటితెరలు తొలగినట్టయింది.

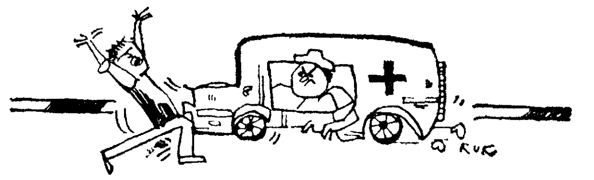

రోడ్డుమీద పోతున్న పరంధామయ్యకి చెముడు. వెనకాల వచ్చిన ఆంబులెన్స్ గుద్దేసిన సంగతికాని, దానిలో తనని ఎక్కించుకొని ఆస్పత్రికి తీసుకొని పోతున్న సంగతికాని అతనికి తెలియదు.

దారిలో స్మృతి వచ్చింది పరంధామయ్యకి. లీలగా అర్థం అవుతూంది గాయపడిన విషయం.

ఆంబులెన్స్ డ్రైవర్ వెనక్కి తిరిగి, "ఫరవాలేదు. మోస్తరైన దెబ్బలు తగల్లేదు. ఏమైనా సరిగా ఆ సమయంలో మా ఆంబులెన్స్ అక్కడికి రావడం మా అదృష్టం కదూ?" అన్నాడు.

ఆ పాయంత్రం బాలను చక్కగా ముస్తాబు చేసి వెంట వేసుకొని తులసి సుశీల ఇంటికి పేరంటానికి వెళ్ళింది. శీను ఇంటిముంగిట పూలతోటలో మొక్కల మధ్య దిగాలుగా కూర్చుండి పోయాడు. రెక్కలు విచ్చుకొని, గాలిలో హాయిగా ఎగురుతూ వచ్చి, ఓ రంగు రంగుల సీతాకోకచిలుక శీను దగ్గరగా వచ్చి పూవుపై వాలింది. ఇంకో సమయంలో అయితే నానాతంటాలు పడి దాన్ని పట్టుకొని కాస్సేపు ఆడి, రెక్కలు విరిచేసి ఆనందపడి ఉండేవాడే! ఆ వేళ వాడికి అలా చేయ బుద్ధి కాలేదు. 'నీవు అట్లా ఎగురుకొంటూ వచ్చేస్తే మీ అమ్మ నిన్ను కొట్టదూ?...నీవు.. నీవు మీ ఇంట్లో ఎవరి పోలిక?' అంటూ నెమ్మదిగా సీతాకోకచిలుకను ప్రశ్నించాడు. శీను భాష అర్థం చేసుకో లేని సీతాకోకచిలుక ఒక్కొక్క పూవు మీద వాలుతూ, గాలిలోకి లేస్తూ తోటంతా కలియ తిరుగసాగింది.

శీను తండ్రి, వేణు పాయంత్రం వాహ్యాళినుండి తిరిగి వచ్చారు. అటు నుండి తులసి, బాల ఇద్దరూ వచ్చేశారు. బాల, వేణుల ముఖాలు మార్చి మార్చి చూశాడు శీను. 'ఒకరు అమ్మ పోలిక, ఒకరు నాన్న పోలిక! అందుకని వాళ్ళ అమ్మా నాన్నలకు ఇష్టం. నేను బొమ్మ పోలిక! అందుకే నేనంటే ఎవ్వరికీ ఇష్టం లేదు!' మనసులోనే గొణుక్కున్నాడు.

తులసి రావడం రావడం రుసరుస లాడుతూ వచ్చింది. "బాలా! పెట్టె పైన గుడ్డలున్నాయి. ఇవి విడిచేసి అవి తొడుక్కో!" అంటూ హెచ్చరించి, "సెంగినాదం! ఈవిడే పెద్ద బొమ్మల కొలువు పెట్టినట్టు మిడిసిపాటు! ఒక్క బొమ్మన్నా చూడముచ్చటగా లేదు! మా చిన్నతనాన ఓ గదినిండా పెట్టే వాళ్ళం. ఎన్నెన్ని బొమ్మలు! ఆటకమీద నుండీ బుట్టలు దింపలేక మా చిన్నన్నయ్య అవస్థ పడిపోయేవాడు.

కొండపల్లిబొమ్మలు, నిర్మల్ బొమ్మలు! తిరుపతి బొమ్మలు! దేవుళ్ళ బొమ్మలు! మణిపురి బొమ్మలు! అంటూ వీధిలోకి వచ్చిన బొమ్మల్లా మా అమ్మ కొనేసేది!

ఈవిడ పెట్టింది కొలువు! ఒక అందం లేదు, చందం లేదు ఆబొమ్మల్లో. పైగా అవన్నీ చేత్తో చేశానని గొప్పలు చెప్పుకుంటూంది! బోలెడంత డబ్బు దాచుకుని ఏం చేస్తారో? బొమ్మలు కొనడానికి కక్కుర్తే! చేతి వస్తువులట! వా ముఖం లాగున్నాయి!" గడపలో కూర్చొని చేతులు తిప్పుకుంటూ వడవడ వాగుతూన్నది తులసి.

గదిలోకూర్చొని పేపరు తిరగేస్తూ, "ఏమిటే నీ నసేదీ? ఎవ్వరిని గురించేమిటి?" అని ప్రశ్నించాడు శీనుతండ్రి.

"ఆ! ఎవ్వరైనా ఎందుకు? ఎదరింట్లో లేదూ! ఓ అందాలభరిణి! ఆవిడగారు! ఊళ్ళోవాళ్ళ గొడవలన్నీ ఆవిడ గారికే కావాలి! పైగా పొద్దునే వచ్చి అంటుంది నాకు పిల్లలను పెంచటం చాతకాదుట. ఒక్కొక్కరిని ఒక్కొక్క కంట చూస్తానట! పిల్లలను పెంచడం నాకు చాతకాకపోతే, ఆ గొడ్డుదానికేం చేతనైందంటా? నాకు నీతులు చెప్పుతూంది!" ఆవేశంగా అరవసాగింది.

భర్త ఏమీ మాట్లాడకపోయేసరికి, "నా బిడ్డలను నా ఇష్టం వచ్చినట్టు కొట్టుకుంటాను, తిట్టుకొంటాను. కందకు లేని దురద కత్తిపీట కెందుకు?" అంటూ లేచి తన గదిలోకి వెళ్ళిపోయింది.

ఆ రోజు మొదలు తల్లిదగ్గిరకు చనువుగా వెళ్ళేవాడు కాదు శీను. అసలు తండ్రి ఎప్పుడూ దగ్గిరికి తీసేవాడు కాదు. దానికితోడు వేణు పడనిచ్చేవాడూ కాదు. అన్నలా చొరవగా తండ్రిని సమీపించాలని ఉన్నా ఆ కోరిక చంపుకొని దూరదూరంగా ఉంటూ తన చుట్టూ ప్రత్యేక ప్రపంచాన్ని నిర్మించుకోవడం మొదలెట్టాడు. బజారులో పెద్దవాళ్ళ వెంట తన ఈడుపిల్లలు కనపడితే, వాళ్ళముఖాలు,పెద్ద వాళ్ళముఖాలు మార్చి మార్చి చూసేవాడు. తండ్రిచెయ్యి పట్టుకొని, ఆనందంగా కబుర్లు చెప్పుకొంటూ నడిచే కుర్రవాళ్లను ఆసక్తిగా చూసేవాడు. ఒక్కోసారి అసూయలాంటి భావం కలిగేదికూడా.

రాను రాను శ్రీధర్ ఇంటికి పోవడం కూడామానేశాడు. పెద్దపరీక్షలయ్యాయి. ఎండాకాలం సెలవు లిచ్చారు. మునుపటి లాగ కుర్రాళ్లతో ఆడుకోవడం మానేశాడు. ఎప్పుడూ ఒంటరిగా బాదంచెట్టు కిందనో, తప్పితే ముందువేపు తోటలోనో కూర్చుని గాలిలో ఎగిరే పక్షులను, చెట్లలో తిరిగే ఉడుతలను చూస్తూ గడిపేవాడు. ఒక్కొక్కసారి 'నా కెవ్వరు లేరు!' అంటూ బాధపడేవాడు. మందకొడిగా తయారయ్యాడు రానురాను.

• • •

కాలచక్రం పరుగులిడుతూంది. తిరిగి స్కూళ్ళు తెరిచారు. శీను ఏడవ క్లాసుకి వెళ్ళాడు. మందకొడిగా గడిచిన రోజుల నుండి తేరుకొని, సంతోషంగా బడికి వెళ్ళాడు. శ్రీధర్ కనిపించలేదు. తక్కిన వాళ్ళంతా కనిపించారు. కొంతమంది నవ్వారు. కొంతమంది ఏడుపుముఖాలతో కనపడ్డారు.

రెక్కలు విచ్చుకొని, గాలిలో హాయిగా ఎగురుతూ వచ్చి, ఓ రంగురంగుల సీతాకోక చిలుక...

పాయంత్రం వస్తూ, శ్రీధర్ కోసం వాళ్లింటికి వెళ్లాడు. తోటలో కుక్క "భౌ" మంది. అదిరిపోయి కదలకుండా అక్కడే నిలబడిపోయాడు శీను.

"ఎవ్వరు కావాలి?" అంటూ ఓ పదిహేనేళ్లమ్మాయి వోణీ సవరించుకొంటూ వరండాలో నిలబడి అడిగింది. 'అరె!, శ్రీధర్‌కు అక్క లేదే?' అనుకొంటూనే "శ్రీ శ్రీధర్ కావాలండీ!" అని తడబడుతూ మాట్లాడాడు.

"శ్రీధరా! ఎవ్వరూ లేరే!" అంటూ నొసలు చిట్లించింది.

అంతలోనే తోటమాలి ఆటుగా వచ్చి "ఈ ఇంట్లో ఉన్న ఇంజనీరుబాబుకు బదిలీ అయింది. బాబూ.వారెళ్లి అప్పుడే నెలైపోయింది" అని చెప్పేసరికి గట్టిగా ఏడవాలనిపించింది. బరువుగా అడుగులు వేసుకుంటూ ఇంటిదారి పట్టాడు శీను.

"కొత్తపుస్తకాలు! కొత్తబట్టలు! అంతా కొత్తకొత్తగా ఉంది వ్యవహారం. పుస్తకాలకోసం, కొత్తసంచి వస్తుందని ఉవ్విళ్లూరాడు శీను. వాడి ఆశలన్నీ అడిఆశలయ్యాయి. వేణు చక్కగా మంచి జిప్‌వేసిన సూట్‌కేస్‌లాంటి సంచి కొనిపించుకొన్నాడు తండ్రిచేత. అలాగే మంచి పైలట్ కలం, కొత్త జోళ్లూకూడా కొనిపించాడు. అది చాలదని వాడు కొత్త వస్తువులు తెచ్చి శీనుకు చూపించాడు గర్వంగా. అవన్నీ చూసేసరికి శీనుకు ప్రాణం ఊరుకోలేదు.

"నాన్నగారి నడిగి నేనూ కొనిపించుకుంటాలే!" అన్నాడు.

"పాపం! నీ కేం కొనివ్వరు నాన్నగారు!" అన్నాడు వేణు.

శీను పరాపరి వెళ్లి తండ్రి ఎదట నిలబడ్డాడు. శీను తండ్రి ఆఫీసుకు వెళ్లడానికి తొందరపడుతున్నవాడల్లా తల ఎత్తి "ఏం! రా, ఏం కావాలి?" అని ప్రశ్నించాడు.

"మరే. . . మరే! నాకు కూడా అన్నయ్యలాంటి సంచి, కలం కావాలండీ" అంటూ మాటిగా తండ్రి ముఖంలోకి చూశాడు.

"కొత్తవి నీ కెందుకురా? ఇదివరకు అన్నయ్య వాడుతూన్న సంచి, కలము ఇస్తాడులే!"

"ఊహూ! నాకు పాతవి వద్దండీ కొత్తవే కావాలి!"

"ఒరేయ్! నీవు వెలగబెట్టే ఏడో

క్లాసు చదువుకు అవి చాల్లే! అన్నయ్యలాగ పెద్ద చదువుకు వస్తే నీకూ కొత్తవి కొనిపెడతాలే!'' సర్దజూశాడు.

'ఊహూ! అన్నయ్యది పెద్ద చదువేమిటి? మహా ఏదోక్లాసు కదా? అయినా అన్నయ్య వాడి పారేసినవి నా కొద్దు! నాకు కొత్తవే కావాలి!' మనసులోనే అనుకొన్నాడు. కదలకుండా అక్కడే నిలబడ్డాడు.

''ఇంకా నుంచున్నావేం? స్కూల్లే దేమిటి ఈ పూట?'' కాస్త కటువుగా ప్రశ్నించాడు తండ్రి.

ఉక్రోషం ముంచుకురాగా ''నాకు కూడా కొత్త కలమూ, సంచీ కావాలంతే!'' అంటూండగానే కళ్లవెంట నీటిబొట్లు జారిపడ్డాయి.

''చెప్పేది నీకు కాదూ? నీ చదువుకు అన్నయ్య రాసి పారేసిన కలం చాల్లే, వెళ్ళు! కొత్తవి కావాలంట! కలం పట్టడానికి చేతకాదు కానీ!'' అన్నాడు తండ్రి.

సంచీ, ఆ కలం మాత్రం ముట్టుకోవని నిశ్చయించుకొన్నాడు.

చద్దిఅన్నం తిని, తన పాతచిరుగుల సంచిలోనే పుస్తకాలు కుక్కుకొని బడికి వెళ్లాడు. స్కూళ్లు కొత్తగా తెరిచారన్న మోజు పోయింది. బడిలో కూర్చున్నంత సేపూ 'ఏలా కసి తీర్చుకోవడమా?' అని ఆలోచించసాగాడు. అకారణంగా చెల్లి పైనా, అన్నపైనా కోపంతో అసూయ కలగసాగింది. మనస్సులో అశాంతి చెలరేగింది.

ఎప్పుడు తల్లిని అంటిపెట్టుకొని గారాలు పోయే చెల్లిని చూస్తే సురసుర మండేది. తలవెంట్రుకలు పట్టుకొని గుంజాలనిపించేది. అదిమొదలు బాల ఎక్కడైనా ఒంటరిగా దొరికితే, అకారణంగా కల్పించుకొని గిల్లడమో, రక్కడమో, జడ పట్టుకొని లాగడమో, లేకపోతే తోసెయ్యడమో చేసేవాడు. ఆ పిల్ల ఏడుస్తూ గోల పెట్టుతూంటే

గాయాలకు మందు

మిమ్మల్ని గాయపరచినవాళ్ళను ఓర్పుతో కలుసుకోండి - పరుషవాక్యాలు గాయాల్ని పెద్దవి చేస్తాయి; మృదువాక్కులు వాటికి కవచంగా ఉంటాయి. వాటిని లెక్కచెయ్యకుండా ఉండటంతో వాటి మచ్చలు కూడా చెరిగిపోతాయి. వాదనతో మనస్సుకు కలిగిన గాయాలను గెలిచేకంటే మౌనంతో వాటిని జయించడం ఉన్నతమైన కార్యం.

—బ్యూమాంట్

అంతవరకు తండ్రీకొడుకుల మాటలు వింటున్న తులసి కలగజేసుకుని కసిరేసరికి కళ్ళనీళ్ళు కారుస్తూ తన పుస్తకాల గూడుదగ్గరకు వెళ్ళాడు శీను.

అంతలోనే పులిమీద పుట్రలాగ ''ఇదిగోరా, శీనూ, నాన్నగారు నీకు ఈ సంచీ, కలం ఇమ్మన్నారు'' అంటూ ఆ రెండు వస్తువులు అక్కడ పెట్టాడు వేణు. వాటిని చూడగానే శీనుకు ఎక్కడలేని అక్కస్సు పుట్టింది.

''నా కేం అక్కరలేదులే పో! నీవే ఉంచుకో! నీ బంగారుసంచీ!'' అంటూ దూరంగా విసిరేశాడు.

''శీను చూడు, నాన్నా! కలము, సంచి గిరాటేశాడు!'' అంటూ ఫిర్యాదు చేయడం ఆలస్యం. అంతే! తులసి గబగబా వచ్చి, ''వెధవా! వెధవబుద్ధులు పోనిచ్చుకున్నావు గావు! యాగీ చేస్తున్నావా?'' అంటూ నెత్తిన ఒక్క దెబ్బ అంటించింది. ఆ క్షణాన వాడిలో మొండితనం ప్రవేశించింది. తన్నులైనా తింటాను గాని, ఆ

వీధిలోకి పరుగెత్తేవాడు. ఇంటికి తిరిగి వచ్చేసరికి రెండు దెబ్బలు బహుమానంగా లభించేవి. అయినా తను తీర్చుకొన్న కసి ఎదట అవి లెక్కచేసేవాడు కాదు. పైగా తృప్తి కలిగేది.

పుస్తకాలకు చక్కగా అట్టలు వేసి పేర్లు రాసుకొని గోడఅల్మైరాలో సర్దుకొన్నాడు వేణు. పుస్తకాలన్నీ ఒకపక్క, సంచి, కలం, పెన్సిలు, రబ్బరు, కాంపసు బాక్సు మొదలయినవి ఒక పక్క సర్దుకున్నాడు.

తన గూడుదగ్గిర కూర్చొని ఆ అల్మైరాను చూస్తూంటే కసి పుట్టుకు వచ్చేది శీనుకు. 'తన కసి తీరే మార్గం ఏదా?' అని ఆలోచించాడు. చక్కటి ఊహ కలిగింది.

* * *

''అమ్మా! నా పెన్సిలు కనిపించలేదే? నా బుక్కు అట్ట చిరిగిందే!'' అంటూ గోలపెట్టడం మొదలుపెట్టాడు వేణు.

''స్కూల్లో పోగొట్టుకున్నావేమో? ఇకమీదట జాగ్రత్తగా ఉండు'' అంటూ తులసి సర్ది చెప్పింది.

రానురాను వేణు పుస్తకాల పేజీలు చిరగడం, సిరామరకలు పడడం ఎక్కువయ్యాయి. ఎవ్వరికీ తెలియకుండా పెన్సిళ్ళు, కలాలు, విడిచిన బట్టలమూట వెనకో, పెట్టెలవెనకో జారవిడిచేవాడు శీను కనపడని వస్తువు కోసం వేణు వెతుక్కుంటూంటే ఏమీ ఎరగనట్టు తిరుగుతూ లోలోనే తృప్తిపడేవాడు.

ఓ రోజు సాయంత్రం స్కూలునుండి వచ్చేసరికి బాగా ఆకలి వేసింది శీనుకు. తినడాని కేమన్నా కావాలని ప్రాణంఆరాటపడింది. తల్లి దగ్గిర తచ్చాడాడు. తులసి ఏమీ పట్టనట్టు ఉండిపోయింది. నోరు తెరిచి ''ఏమన్నా పెట్టమ్మా ఆకలౌతూంది!'' అన్నాడు శీను.

''ఏం కష్టపడిపోయావని అంత ఆకలి! మధ్యాహ్నం కంచెడు అన్నం పీకలదాకా మెక్కి వెళ్లావే? అంతలోనే ఆకలా? ఈ పూటకేం లేదు?'' అంటూ వంటింట్లోకి పోయింది తులసి.

ఉస్సురని వరండాలోకి వెళ్లి కూర్చున్నాడు శీను. శీను అటు వెళ్లాడో లేదో, ఇటు వంటింట్లోనుండి బాల నాలుగు చేగోడీలు చేతితో పట్టుకొని కరకర నములుతూ వరండాలోకి వచ్చింది. అవి చూడగానే శీను నోరూరింది. దీనంగా ముఖంపెట్టి చేయి చాచి ''ఒసే, బాలా! నాకు రెండు పెట్టవూ?'' అని అడిగాడు.

''ఊం! అమ్మ నాకు ఇచ్చింది! నే నివ్వను!'' అంటూ అటు గోడవైపు తిరిగింది.

ఆగలేకపోయాడు శీను. రివ్వున వెళ్లి చేతిలో చేగోడీలు దొరకబుచ్చుకుని, బాలను కిందికి తోసేసి వీధిలోకి పరిగెట్టాడు. ''అమ్మ ఇచ్చిందట! దానికైతే ఇస్తుంది. నా కివ్వమంటే లేవంది. ఊం! ఇప్పు డెవ్వరి చేతిలో ఉన్నాయి!'' అంటూ గర్వంగా నడుస్తూ ఒక్కొక్కటే తినేశాడు. వీధి చివరికంటా వెళ్లి, అక్కడే గోళీకాయలాడుతున్న తన ఈడు పిల్లవాళ్ల దగ్గిర నుంచున్నాడు.

క్రమంగా పొద్దుగూకింది. దాంతో ఇల్లు జ్ఞాపకం వచ్చి ఉలిక్కిపడ్డాడు. భయం వేసింది వాడికి. బాలను కొట్టి వచ్చాడు. చాలా దూరం వరకు దాని ఆరున్నొక్క రాగం వినబడుతూనే ఉంది. ఇంటికి వెళ్లితే, ఇంట్లో అంతా కలిసి తనను కొడతారని భయపడ్డాడు. పిల్లలతో ఇంకాసేపు నిలబడ్డాడు. కాస్సేపటికి ఎక్కడి వా ళ్లక్కడికి వెళ్లిపోయేసరికి, శీను ఒక్కడే మిగిలాడు. చీకటి పడింది. వీధిలో లైట్లు వెలుగుతున్నాయి. మొదట్లో ఏమైనా సరే ఇంటికి వెళ్లకూడదనుకున్నాడు. అయినా ఒంటరిగా ఉండాలంటే భయం వేసింది. గత్యంతరం లేక బిక్కుబిక్కుమంటూ ఇంటిదారి పట్టాడు. దడ పుట్టుకు వచ్చింది. ప్రహరీగేటులోనించి తొంగిచూశాడు. బైట ఏ అలికిడీ లేదు. గేటు తీసుకొని పిల్లిలా లోన దూరి వరండాలోకి వెళ్లాడో, లేదో తల్లి ఎదట నిలిచింది. అదిరి పోయాడు శీను.

''వెధవా! పసిపిల్లను కొట్టి, దానికి పెట్టిన తిండి లాక్కొని పారిపోతావా?'' అంటూ చెవి దొరకబుచ్చుకుని ఒక గుంజు గుంజి, వీపుమీద నాలుగు అంటించింది. ఏడవబోయి ఆపుకున్నాడు. వాడిలో పౌరుషం పెరిగింది.

''చూడు! కిక్కురుమంటాడేమో? దొంగబుద్ధి! దొంగవ్యవహారం! రూపానికి తగ్గ బుద్ధి. చచ్చి పీడా విరగడైందను కొంటే, జన్మఎత్తి మళ్లీ నా ప్రాణాలు తోడుతూంది! ఛీ! ఛీ!'' అంటూ తులసి విసురుగా అంతదూరం వెళ్లేసరికి, అసలే ఆకలితో నకనక లాడుతున్నాడేమో శీను వెళ్లి నేల కరుచుకొన్నా డా విసురుతో.

వాడికి దుఃఖం ఉప్పెనలా వచ్చింది. అయినా తమాయించుకొన్నాడు. ఏమైనా సరే! బతిమిలాడేదాకా అన్నం తినకూడదని భీష్మించుకుని కూర్చున్నాడు. అందరు అన్నాలు తినేశారు. ''ఏమోయ్! ఆకలిగా లేదా?'' అంటూ తండ్రి పలకరించాడు.

''వారాని కోసారి భోజనం మానేస్తే ఆరోగ్యం అన్నాడు, నాన్నా, మాస్టారూ!'' అంటూ ఆరోగ్యసూత్రాలు వల్లించాడు వేణు.

బాల గుర్రుగ చూస్తూ వెళ్లింది. ఓ గంట గడిచాక ''కంచంలో అన్నం వడ్డించా! ఆకలేస్తే వెళ్లి మింగు!'' అంటూ ఈసడించి తులసి వెళ్లి పడుకుంది.

శీను కదలలేదు. గదిలో లైటు ఆర్పేస్తూ ''వస్తులుండి నన్ను బెదిరిస్తావా? కడుపు మాడితే నీవే తింటావు! ఈనాడు భీష్మిస్తే, రేపు తినకేం చేస్తావు?'' అంటూ బాలను సరిగ్గా పడుకోబెట్టి, దుప్పటి కప్పి పక్కలో పడుకుంది తులసి.

శీను చాలాసేపు అక్కడే కూర్చున్నాడు, 'నేను అన్నం తినకపోయినా వీళ్లకు బాధ లేదు. ఆకలి వేస్తుందంటే పట్టించుకోలేదు, అన్నం తినకపోతే అంత కన్నా బాధ లేదు. అసలు నే నేమైపోయినా బాధ లేదు వీళ్లకు!' అనే నిర్ణయానికి వచ్చాడు.

విధిగా తెల్లవారింది. ఎవ్వరి పిలుపు కోసము వేచి ఉండక చద్దన్నం తిని

స్కూలుదారి పట్టాడు శీను. స్కూలుకు వెళ్ల బుద్ధి కాలేదు. 'నే నేమైపోయినా ఇంట్లో ఎవ్వరికీ పట్టదు. అలాంటప్పుడు అసలు చదువుకోక పోతేనేం?' అనుకొంటూ స్కూలుదారి తప్పించి పక్కదారి గుండా వెళ్లి, మామిడితోటలో దూరాడు. అప్పటికే అక్కడ తన లాంటి కుర్రకారు చేరి గోళీకాయలు, కోతికొమ్మచ్చులు ఆడుతున్నారు. ఊరికే చూస్తూ నుంచున్నాడు. అక్కడ వాడికి బాగా కాలక్షేపం జరిగింది.

స్కూలు వదిలే టైముకి అంతా బిలబిలమని ఇళ్లకు వెళ్లిపోయారు. శీనుకూడా వెళ్లి భోజనంచేసి తిరిగి తోటలోకి చేరుకున్నాడు.

ఇంట్లో స్కూలుకు వెళ్లినట్టు నటిస్తూ, తోటలో తిరుగుతూ మోసం చేస్తున్నందువల్ల తలిదండ్రులమీద కసి తీరుతుందనుకొన్నాడు. అలా చేస్తున్నందువల్ల తనేదో సాధిస్తున్నానని సంతృప్తిపడ్డాడు. మనస్సుకు హాయి అనిపించింది.

చిన్నగా గోళీకాయలాడ్డం, అగ్గిపెట్టెల బొమ్మలతో జూదం ఆడ్డం నేర్చుకున్నాడు. అలా ఆడి కాసిన్ని అగ్గిపెట్టెల బొమ్మలుకూడా గెలిచాడు.

వారం రోజులు గడిచిపోయాయి. ఇంట్లోవాళ్లకు అనుమానం కలగకుండా జాగ్రత్తపడ్డాడు. ఉదయాన్నే మార్కెట్టునుండి కూరలసంచీతో వస్తున్న శీను తండ్రిని శీను క్లాసు మాస్టారు పలకరించాడు.

"శీను స్కూలుకు రావడం లేదు. ఏమన్నా సుస్తీగానీ చేసిందా?" అని అడిగేసరికి శీను తండ్రి విస్తుపోయాడు.

"అలాంటిదేం లేదండీ! నియమంగా స్కూలుకు వస్తున్నాడు! అయినా విచారిస్తాలెండి!" అని ఇంటికి వచ్చాడు.

శీను అప్పుడే సంచితో స్కూలుకు తయారవుతున్నాడు. కూరలసంచీ భార్య కందించి "శీనూ!" అని పిలిచాడు తండ్రి.

మౌనంగా ఎదటకు వచ్చి నిలబడ్డాడు శీను.

"స్కూలుకు సరిగా వెళుతున్నావా?"

ఏమాత్రం తొణక్కుండా "వెళుతున్నానండీ!" అని సమాధానం ఇచ్చాడు శీను.

కోపం ఆవేశించింది. "అబద్ధం చెప్పుతావా, వెధవా? నీవు వారం పది రోజులుగా స్కూలుకు రావడం లేదని మీ మాస్టారు ఇప్పుడే చెప్పారు. చెప్పు! ఎక్కడికి వెళుతున్నావో? ఏం చేస్తున్నావో?" నడుంనుండి తోలు బెల్టు తీసి కాలిమీద ఒకటి అంటించాడు.

శీను కళ్లలో నీళ్లు సుళ్లు తిరిగాయి.

"ఏమిటి? వీడు బడికి వెళ్లడం లేదూ? ఎక్కడ తిరుగుతున్నాడైతే?" నోరు నొక్కుకుంటూ ఎదట నిలబడ్డది తులసి.

"చెప్పవోయ్! చెప్పకపోతే నీవు చీరేస్తాను. ఆఫీసులో అడ్డచాకిరీ చేసి డబ్బు తెచ్చేది, మీరు చదువుకొని వృద్ధిలోకి రావాలనేరా, వెధవా? నేను పడే పాట్లు నీకు అర్థంకావురా! అడ్డగాడిదలా స్కూలు ఎగ్గొట్టి జులాయిలా తిరుగుతావా? అన్న చూడు! బుద్ధిగా చదువుకోవడం లేదూ? నీ కేం రోగం వచ్చింది? వాడిని చూసి నేర్చుకోరాదూ? చెప్పు!" అంటూ మరి రెండు అంటించాడు.

మొండితనం ఆవేశించిన శీను నోరు మెదపలేదు. కన్నీరు ఇంకిపోయింది. "హు!" అన్నట్టు తిరస్కారంగా చూశాడు.

"చూశారా! చూశారా! వాడి చూపులు! వీడి కప్పుడే రౌడీబుద్ధులు అలవడ్డాయి!" అంటూ కాస్త ముందుకి వచ్చి "వెధవా! సమాధానం చెప్పు!" అంటూ బుగ్గలు నులిమి వీపున రెండు అంటించింది తులసి.

బెల్లంకొట్టిన రాయల్లే ఉలక్కుండా పలక్కుండా నుంచున్నాడు శీను.

"ఔరా! ముదిరింది వ్యవహారం!" అంటూ పసివాడన్న విచక్షణ లేకుండా ఒళ్లంతా బెల్టుతో వాతలు పెట్టాడు శీను తండ్రి.

"ఇంకా అంటించండి! అంత మొండితనం ఎందుకో వీడికి!" అంటూ తులసి నుంచుందేకాని అడ్డు రాలేదు.

శీను లేత శరీరమంతా వాతలు తేలి బురబురమని వాచిపోయింది.

'అన్నం తినకుండా కడుపు మాడ్చుకొంటే వీళ్లకు జాలిలేదు కానీ, బడికెళ్లకపోతే బాధెందుకో?' అనుకుంటూ తన కేమీ పట్టనట్టు నిశ్చలంగా నిలబడ్డాడు శీను.

"నా మాటంటే ఖాతరు లేదురా నీకు! పద, ఎండలో ఒంటికాలుమీద నుంచో! కాలు దించావో తరవాత నీ పని పడతా! అప్పుడైనా చెప్పుతావేమో సమాధానం!" అంటూ మెడ పట్టుకొని పెరడువైపు నెట్టుకొంటూ వెళ్లి ఎర్రటి ఎండలో నుంచోపెట్టాడు శీను తండ్రి.

"ఏమేవ్! వీ డెప్పుడు సమాధానం చెప్పితే అప్పుడే వీడిని లోనికి రానివ్వు! నేను వచ్చేవరకూ అన్నం పెట్టవద్దు!" అంటూ బట్టలు వేసుకొని ఆఫీసుకు వెళ్లిపోయా డాయన.

'నాన్నకు నే నంటే కాబట్టదు. అమ్మకు ఇష్టం లేదు. నే నేమైపోతే వీళ్ల కెందుకు?' అనుకొంటూ ఒంటికాలిమీద ఎండలో నుంచున్నాడు శీను.

"ఎందుకు ఈలాంటి పాపిష్టి బిడ్డలు? దేశానికి బరువు! రూపమే ననుకొంటే బుద్ధులుకూడా ఆ ముండవే పుణికి పుచ్చుకున్నాడు తల్లో!" సైకే అనేసి తులసి ఇంట్లోకి వెళ్లింది.

సూర్యుడు నడినెత్తికి వచ్చాడు. ఎండ నిప్పులు చెరిగిపోస్తూంది. శీను పారిపోదామని చూశాడు. ఉన్న ఒక్క తలుపు తల్లి మూసేసింది. గోడ దూకుదామంటే చాలా ఎత్తుగా ఉంది. అప్పటికే వాడిలో విరక్తిభావం ఎక్కువైపోయిందేమో! ఏకొంం చేస్తారో నేనూ చూస్తా నన్న స్థాయికి వచ్చేశాడు.

శ్రీధర్ తల్లి శ్రీధర్ను "ఎండలో తిరగద్దు! జ్వరం వస్తుం"దని మందలించిన విషయం గుర్తుకు వచ్చింది. 'మరి తను ఈ ఎండలో నుంచున్నాడు. తనకూ జ్వరం వస్తుందా?' ఏమో? వస్తేనే మంచిది. బాగా చచ్చిపోవచ్చు. అప్పుడు తన్నెవ్వరూ తిట్టరు. చచ్చిపోతాను! బాగా చచ్చిపోతాను!' నిశ్చయించుకొన్నాడు శీను.

సాయంత్రం శీను నాన్నగారు ఇంటికి వచ్చేసరికి వడగాలికి ముఖమంతా పీక్కుపోయి, కమిలిపోయిన ముఖంతో శీను అలాగే ఒంటికాలుమీద నుంచుని ఉన్నాడు. "ఏరా! సమాధానం చెప్పవా? ఎక్కడికి వెళ్లావో, ఏమి చేశావో చెప్పదలచ లేదా? కనీసం మేము తల్లి, తండ్రి అన్న గౌరవంతోనైనా చెప్పరా!" అంటూ తండ్రి ఇంట్లోకి తీసుకువెళ్లాడు శీనుని.

"ఏమేవ్! కాసిన్ని మంచినీళ్లన్నా ఇవ్వు! వీడు సోలిపోతున్నాడు!" అని కేకేశాడు.

శీను మాత్రం నోరు తెరవలేదు. దెబ్బలు సలుపుతున్నాయి. మనసంతా ఆవేదనతో నిండిపోయింది. అర్థంకాని దిగులు పట్టుకుంది. విరక్తి జనించింది. 'నే నంటే ఎవ్వరికీ అక్కరలేదు. పోనీ, బామ్మకుకూడా ఇష్టం లేదా?' అని ఆలోచిస్తూ మౌనంగా పడుకున్నాడు.

* * *

మరుదినం ఉదయాన్నే శీను లేవలేకపోయాడు. మూసిన కన్ను తెరవకుండా పడి ఉన్న శీనును కేకవెయ్యసాగింది తులసి. తనకు ఐక్యం కాక భర్తకు ఫిర్యాదు చేసింది. శీను తండ్రి రెండు మూడు సార్లు పిలిచాడు. తరవాత బెదిరించాడు. అయినా చలనం లేకపోయేసరికి ఒంటిమీద చెయ్యి వేసి చ్రరువ వెనక్కు తొక్కొన్నాడు.

శీను శరీరం జ్వరంతో పేలిపోతూంది. హడావిడిగా హాస్పిటల్కు తీసుకువెళ్లాడు. డాక్టరు చూచి జ్వరం మరీ ఎక్కువగా ఉందని హాస్పిటల్లో ఉంచెయ్యమన్నాడు.

మల్లెపూవులాంటి దుప్పట్లమధ్య అచేతనంగా పడిఉన్నాడు పదేళ్ల శీను. తలమీద మంచుగడ్డలు నింపిన సంచీ, ఒళ్లంతా మంచునీట తడిపిన తువ్వాళ్లు కప్పిఉన్నాయి.

'నే నంటే ఎవ్వరికీ ఇష్టం లేదు!... అమ్మకు నే నంటే కోపం! ఊఁ! అబ్బా! నన్ను... కొట్టద్దు!... నాన్నా!... అయ్యో!... నొప్పి!... వద్దు!... వద్దు!... నన్ను కొట్టద్దు! బామ్మా! నేను!... నేను... నీ లాగ...

వసంతోదయం

చందూ

చివురులు వెట్టె మ్రోడులు, విశీర్ణ లతా
ప్రకరమ్ము పాగి పెన్
జవమున పూవులన్ విరిసె, జవ్వన మం
దెను రేలు సాంద్రమై
కవిసిన పండువెన్నెలల, కమ్మని తావుల
నుర్వి నెల్లెడన్
పవనుడు పంచె, కోయిలలుపాడె వసంతుని
గూర్చి హాయిగాన్! ★

ఉన్నా. . . ఏయ్!. . . శ్రీధర్! ఒరే!. . . ఒసే!. . . బాలా!. . . నాకూ . . . పెట్టవ్!. . . అయ్యో!. . . వద్దు!. . . స్కూలు కెళ్లను!. . . నేను . . . చచ్చిపోతాను!. . . జ్వరం!. . . చచ్చిపోతాను!. . . శ్రీధర్!. . . నేను! బామ్మ!. . . వచ్చేస్తా!. . . అబ్బా! ఎండ!. . . దాహం!. . . కొట్టకండి!. ." అంటూ పిచ్చిపిచ్చిగా కలవరింతలు మొదలుపెట్టాడు.

ఆడుతూ, పాడుతూ తిరిగే కుర్రవాడు ఆ విధంగా తయారయ్యేసరికి శీను తండ్రి బాధపడ్డాడు. అయినా వాడికంత పెంకెతనం, మొండిపట్టుదల ఎందుకో అర్థం కాలేదు. జ్వరంతో ఎండిపోయిన పెదిమల వంక చూస్తూనే కూర్చున్నాడు.

కలవరింతలు ఎక్కువయ్యాయి. శీను తల్లి మంచం దగ్గరే కూర్చుంది.

* * *

డాక్టరు గదిలో చెరో కుర్చీలోను కూర్చున్నారు శీను తల్లి, తండ్రి.

"డాక్టరుగారూ! అబ్బాయికి జ్వరం ఎక్కువైపోతూంది. పైగా పిచ్చిపిచ్చిగా కలవరిస్తున్నాడు. కాస్త మంచి మందు లిచ్చి, జ్వరం త్వరగా తగ్గేట్టు చూడరూ!" ప్రాధేయపూర్వకంగా అడిగాడు శీను తండ్రి.

చేతిలో స్టెతస్కోపు అటూ ఇటూ తిప్పుతూ ముఖంలో ఏ భావమూ కనపడనీయకుండా కూర్చున్నాడు డాక్టరు. కాస్సేపు నిశ్శబ్దం. . .

"మిస్టర్! జ్వరం రావడానికి ముందేమైనా సంఘటనలు జరిగాయా?" గంభీరంగా ప్రశ్నించాడు డాక్టరు.

శీను తండ్రి ఉన్నది ఉన్నట్టు వివరించాడు.

"ఓ! ఐ సీ! నాకిప్పుడర్థమౌతూంది ఆ అబ్బాయి అలా పలవరించడంలో అర్థం!" అంటూ భ్రుకుటి ముడిచాడు. కాస్సేపు కళ్ళు మూసుకుని ఏమిటో ఆలోచిస్తూ ఉండిపోయాడు.

కళ్ళు తెరిచి నిశ్చలంగా శీను తండ్రి కళ్ళలోకి చూస్తూ "చూడండి! మిస్టర్, నేను పిల్లల వైద్య నిపుణుడినే కాకుండా పిల్లల సైకాలజిస్టునుకూడా! చాలామంది తల్లిదండ్రులు పిల్లలను కంటారేగానీ, వారికి సాకడం చేతకాదు. వాళ్ల ఆలనా పాలనా చేతకాదు. ఏదో తినడాని కింత తిండి, కట్ట బట్ట ఇస్తున్నాం! ఇంతకన్నా ఏం కావాలని కొంతమంది అభిప్రాయ పడుతుంటారు.

"పిల్లల పెంపకంలో, తల్లి ముఖ్య పాత్ర వహిస్తుంది. ఆ తరవాత తండ్రి. పిల్లల మనసుల్లో ఏ కల్మషమూ ఉండదు. దేవుళ్లలాంటి వారు పసిపిల్లలు. అలాటి పిల్లలపై ప్రేమ, మమత, అభిమానం కురిపిస్తూనే, తప్పు చేసినప్పుడు వాళ్ళ అర్థం చేసుకునేలా మందలించి మంచి దారి చూపాలి. అలా కాకుండా తప్పు చేసినందుకు పెద్ద శిక్ష విధిస్తారు. అంతటితో ఊరుకోరు! పదేపదే దెప్పిపొడుస్తూ, సాధిస్తూ దూరంగా ఉంచుతారు.

"లేతహృదయంలో. ప్రేమనే నింపాలి గాని, పగను, ద్వేషాన్ని నింపకూడదు. తన తలిదండ్రులు తనను ద్వేషిస్తున్నారని, దూరంగాఉంచుతున్నారని ఏమాత్రం పసిగట్టినా ఆహృదయం వ్రక్కలౌతుంది.

"పసిబిడ్డ తన కన్నబిడ్డ కాకపోయినా ప్రేమ, మమత నింపి 'తన బిడ్డ' అన్న భ్రమతో పెంచితే అది తనదే అవుతుంది. స్వంతబిడ్డనయినా ద్వేషిస్తూ, సాధిస్తూ, తగు శ్రద్ధ చూపక దూరంగా ఉంచితే, మమతలు తెగిపోయి పరాయివాళ్లవుతారు. ఒక్కోసారి శత్రువులే అవుతారు.

"పెద్దవాళ్లకేగానీ, పిల్లవాళ్లకు సమస్య లుండవని కొందరు అభిప్రాయ పడుతుంటారు. అందుకే పిల్లలమాటలకు విలువ ఇవ్వరు. ఇంట్లో సామాన్యంగా నలుగురు పిల్లలున్నారంటే ఒక్కరిని సాటిగా తీసుకొని తక్కిన పిల్లలను సాధిస్తూంటారు. పరాయివాళ్ల ఎదట కించపరుస్తూంటారు.

"పిల్లల మేధ అంతా ఒకే స్థాయిలో ఉండదు. తెలివిగలవాళ్ళు ఉంటారు, కాస్త మందకొడివాళ్ళు ఉంటారు. ఎవ్వరికి తగ్గ ప్రోత్సాహం వాళ్ల కిచ్చి దారి చూపించాలే కాని, 'నీ ముఖం! నీ కేం చాతవును!' అంటూ కించపరచకూడదు. పిల్లలకు అభిమానం జాస్తి. ఒక్కసారి ద్వేషించడం మొదలు పెట్టారంటే వాళ్లను మార్చడం ఎవ్వరి తరము కాదు. కొంతమంది తల్లులు వ్యక్తిగతంగా ఏదో కారణంగా పిల్లలను ద్వేషిస్తూంటారు. అలా చేసినందువల్ల తీరని నష్టం అనుభవించాలి.

"మీ అబ్బాయి కలవరింతలు చూస్తూంటే, మీలో ఎవ్వరో అతడిని ద్వేషిస్తున్నారని నా అనుమానం. తనను నిండుహృదయంతో ప్రేమిస్తున్నారని తెలిస్తేతప్ప బాబు కోలుకోవడం దుర్లభం!. . ."

పిడుగుపాటుకు కంపించినట్టు అదిరిపడ్డాడు శీను తండ్రి.

"శీను ఇలా అవడానికి కారణం నేనే" అంటూ అటు తులసి, ఇటు శీను తండ్రి జలజలా కన్నీరు కార్చసాగారు. "తండ్రిగా ఒక్కనాడైనా చేరదీసి మంచి చెడ్డలు విచారించలేదే!" అంటూ పశ్చాత్తాపపడ్డాడు శీను తండ్రి.

"డాక్టర్! ఆ ప్రైవరెక్వియా పేషెంటు కళ్ళు తెరిచాడు!" అంటూ నర్సు వచ్చి చెప్పింది.

వెంటనే అంతాలేచి మంచం దగ్గిరికి వెళ్లారు.

శీను కళ్ళు తెరిచి ఉన్నాడేకాని అందులో జీవం లేదు. గాజుపెంకుల్లా ఉన్నాయి. పలవరింతలు ఆగిపోయాయి. ముఖమంతా కందగడ్డలా ఉంది. వేడి ఊపిరి భారంగా వదులుతున్నాడు. ఎండిపోయిన పెదవులు వణుకుతున్నాయి.

"బాబూ!" అంటూ తలపై చేయి వేసి ఆప్యాయంగా నిమిరాడు శీను తండ్రి. నోట్లో గుడ్డ కుక్కుకుంటూ వచ్చే దుఃఖాన్ని ఆపుకొంటూ ఒళ్లంతా తడుము సాగింది తల్లి. అప్రయత్నంగా మశీల జ్ఞాపకానికి వచ్చింది!

"బాబూ! నీవు మాకు కావాలి! నీవు మాకు కావాలి!" వాపోయాడు తండ్రి.

శీను చూపు లెక్కడో ఉన్నాయి. ఇవేం గమనించడం లేదు. తన కోసం తల్లి, తండ్రి హృదయమంతా ప్రేమ నింపుకొని ఉన్నారని తెలియని శీను "బామ్మా!. . . వస్తున్నా. . ." అంటూ ఆకాశంవైపు చేయి చాపబోయి కొయ్యబారిపోయాడు. ★